

Basservice, rättsskydd och tillstånd
Västra och Inre Finland

BESLUT ENLIGT 58 § I LAGEN OM SMITTSAMMA SJUKDOMAR FÖR MELLERSTA ÖSTERBOTTENS SJUKVÅRDSDISTRIKTS OMRÅDE

BAKGRUND

Världshälsoorganisationen WHO har 11.3.2020 klassificerat coronavirusepidemin som en pandemi. Coronaviruset är en allmänfarlig smittsam sjukdom. Enligt statsrådets första rekommendation 12.3.2020 skulle offentliga sammankomster begränsas för att förhindra spridning av den infektion (covid-19) som det nya coronaviruset orsakade.

Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland har under perioden 13.3.2020–28.5.2021 genom beslut som fattats med stöd av 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar meddelat beslut som begränsar ordnandet av offentliga tillställningar och allmänna sammankomster inom Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikts område.

Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland har senast med ett beslut 28.5.2021 (LSSAVI/8524/2021) förbjudit alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med över 10 personer som ordnas inomhus och alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med över 50 personer som ordnas i avgränsade utomhusområden inom kommunerna i Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt (med undantag för Reisjärvi). Regionförvaltningsverket meddelade dessutom att en förutsättning för att ordna tillställningar med färre deltagare än ovan är att man följer undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar av den 21 september 2020. Beslutet är i kraft 2.6–15.6.2021.

HÖRANDE

En hörandeprocess hade kunnat äventyra syftet med detta beslut. Den försening hörandet hade medfört skulle ha inneburit betydande olägenheter för människors hälsa och den allmänna säkerheten. Av denna anledning har regionförvaltningsverket med stöd av 34 § 2 mom. 4 punkten i förvaltningslagen (434/2003) inte ordnat något hörande i ärendet.

REGIONFÖRVALTNINGSVERKET I VÄSTRA OCH INRE FINLAND

Postadress: PB 5, 13035 AVI | Besöksadress: Wolffskavägen 35, Vasa

tfn 0295 018 450

registratur.vastra@rfv.fi

www.rfv.fi

Besöksadress i Jyväskylä

Hannikaisenkatu 47

Besöksadress i Tammerfors

Yliopistonkatu 38

REGIONFÖRVALTNINGSVERKETS BESLUT OCH MOTIVERING

Föreläggande

Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland förbjuder med stöd av 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med över 10 (tio) personer som ordnas inomhus och alla offentliga tillställningar och allmänna sammankomster med över 50 (femtio) personer som ordnas utomhus inom kommunerna i Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt (med undantag för Reisjärvi).

Inom kommunerna i Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt kan tillställningar med fler deltagare än de ovan nämnda emellertid ordnas under förutsättningen att säkerheten kan tryggas genom att följa undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisning av 31.5.2021 (bilaga 1), som kompletterar skyldigheterna enligt lagen om smittsamma sjukdomar.

Föreläggandet är i kraft under tiden 10.6–22.6.2020.

Med det här beslutet upphävs för tiden 10.6–15.6.2021 det föreläggande som Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finland meddelade 28.5.2021 med stöd av 58 § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar (LSSAVI/8524/2021) och som gällde inom kommunerna i Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt (med undantag för Reisjärvi).

Motivering

Centrala bestämmelser

Enligt 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar är syftet med lagen att förebygga smittsamma sjukdomar och spridningen av dem samt deras negativa konsekvenser för människor och samhället.

I 58 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar bestäms det att när en allmänfarlig smittsam sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig smittsam sjukdom som medför omfattande smittrisk har konstaterats eller med fog kan väntas förekomma, kan regionförvaltningsverket inom sin region fatta beslut om att stänga verksamhetsenheter inom socialvården och hälso- och sjukvården,

läroanstalter, daghem, bostäder och motsvarande lokaler och förbjuda allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar, om sådana begränsningar behövs inom flera kommuners område. En ytterligare förutsättning är att åtgärden är nödvändig för att förhindra spridningen av en allmänfarlig sjukdom eller en sjukdom som med fog misstänks vara en allmänfarlig sjukdom. Enligt paragrafens 3 mom. får besluten som avses i 1 mom. meddelas för högst en månad. Åtgärderna ska genast avslutas när det inte längre finns någon smittrisk.

Enligt 59 a § 1 momentet i lagen om smittsamma sjukdomar övervakar regionförvaltningsverket och kommunen inom sina verksamhetsområden fullgörandet av de skyldigheter och iakttagandet av de begränsningar som det föreskrivs om i 58 §, 58 c § 1 och 2 momentet, 58 d samt 58 h § 1 momentet samt iakttagandet av beslut som gäller dessa. I 59 b § i lagen om smittsamma sjukdomar föreskrivs om inspektioner som görs för att genomföra övervakningen och i 59 c § om behörigheten att meddela förelägganden och tvångsmedel.

Enligt 1 § 1 momentet 14 punkten i statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar är en infektion som orsakas av en ny typ av coronavirus en allmänfarlig smittsam sjukdom.

Riksomfattande styrning

Enligt Institutet för hälsa och välfärd smittar sjukdomen (covid-19) som coronaviruset orsakar framför allt som droppsmitta när en person hostar eller nyser. Virusnet kan också smitta från ytor där det nyligen har hamnat luftvägssekret från en smittad person, vid närkontakter genom beröring eller luftburet i form av små aerosoler. Virusnet cirkulerar fortfarande både i Finland och på många andra ställen i världen. En stor del av Finlands befolkning är fortfarande mottaglig för smitta. Genom omfattande testning, isolering av insjuknade, spårning av smittkedjor och karantän för exponerade är det möjligt att i viss mån, men inte tillräckligt, förebygga att sjukdomen sprids. Vaccinationerna mot sjukdomen framskrider väl i hela landet. Man kan redan nu se att de tillsammans med årstidsväxlingen kommer att minska det hot som sjukdomen utgör för befolkningen.

Besluten att begränsa sammankomster grundar sig på en epidemiologisk bedömning av hur sjukdomen sprids i situationer där antalet sociala kontakter är stort.

Statsrådet har i sitt principbeslut av den 3 september 2020 förordat social- och hälsovårdsministeriets handlingsplan för genomförande av rekommendationer och begränsningar enligt hybridstrategin för hantering av coronakrisen efter covid-19-epidemins första fas (Social- och

hälsovårdsministeriets publikationer 2020:27). Enligt planen är utgångspunkten för hanteringen av epidemin åtgärder och beslut som enligt lagen om smittsamma sjukdomar fattas av lokala och regionala myndigheter. I handlingsplanen beskrivs tre epidemifaser (basnivån, accelerationsfasen och samhällsspridningsfasen). Med hjälp av beskrivningarna ska behovet och riktandet av rekommendationer och restriktioner bedömas och beskrivningarna ska användas som stöd för beslutsfattandet på regional och nationell nivå. Statsrådet har tidigare med sina principbeslut 23.10.2020, 22.12.2020, 26.1.2021 och 25.2.2021 förordat kompletteringen av anvisningarna och rekommendationerna om genomförandet av handlingsplanen för hybridstrategin.

Handlingsplanen för hybridstrategin har åter uppdaterats genom statsrådets principbeslut 27.5.2021 (STM/2021/100) och i anslutning till detta har social- och hälsovårdsministeriet med sitt brev 27.5.2021 (VN/14345/2021) styrt de behöriga myndigheterna till att fram till 30.6.2021 använda rekommendationer och restriktioner som grundar sig på epidemifaserna i hybridstrategin. Social- och hälsovårdsministeriet rekommenderar följande gällande begränsningar av sammankomster enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar:

- **I områden som befinner sig på basnivån** fattas inte längre beslut om begränsningar av sammankomster enligt 58 § i lagen om smittsamma sjukdomar. Det konstateras däremot att vid ordnande av offentliga tillställningar gäller de säkerhetskrav som föreskrivs i 58 c § i lagen om smittsamma sjukdomar. Kommunerna ska aktivt informera om innehållet i förpliktelseerna och övervaka att de följs. Dessutom ska man i de områden som riskerar närma sig epidemins accelerationsfas i förebyggande syfte ta i bruk de begränsningar rekommendationer som gäller i accelerationsfasen för att tygla epidemin.
- **I områden som befinner sig i accelerationsfasen** måste offentliga tillställningar och allmänna sammankomster ordnas på så sätt att kunder och de som deltar i verksamheten samt sällskap i realiteten kan undvika närkontakt med varandra genom att följa UKM:s och THL:s anvisning. Besluten gäller utrymmen inomhus som används för mer än tio kunders eller deltagares samtidiga vistelse samt regionalt och verksamhetsmässigt avgränsade utrymmen utomhus som används för mer än 50 kunders eller deltagares samtidiga vistelse. De områden som riskerar övergå till samhällsspridningsfasen ska proaktivt ta i bruk samhällsspridningsfasens begränsningar och rekommendationer för att stävja epidemin.

- **I områden som befinner sig i samhällsspridningsfasen** förbjuds offentliga tillställningar och allmänna sammankomster som ordnas inomhus eller utomhus. Inomhus och i avgränsade områden utomhus kan offentliga tillställningar och allmänna sammankomster emellertid ordnas om antalet deltagare är högst 10 personer, och i avgränsade utomhusområden 50 personer, under förutsättningen att kunder och de som deltar i verksamheten de facto kan undvika närkontakt med varandra genom att följa undervisnings- och kulturministeriets och Institutet för hälsa och välfärds anvisningar. Avvikelser från gränserna för det totala antalet deltagare får göras utomhus genom arrangemang där området eller lokalen delas upp och avgränsas.

I social- och hälsovårdsministeriets brev 27.5.2021 konstateras dessutom hybridstrategins allmänna princip att restriktioner inte ska avvecklas för tidigt utan att rekommendationer och begränsningar ska lättas efter noga övervägande så att nya smittkluster inte uppstår. Utgångspunkten kan anses vara att en enhetlig bedömning av konsekvenserna av både nuvarande och nya restriktioner förutsätter en uppföljningstid på minst två eller tre veckor, beroende på restriktionen. Vilka restriktioner som ska tillämpas vid varje given tidpunkt väljs utifrån en samlad bedömning, så att den positiva effekten på bromsandet av epidemin är så stor som möjligt i förhållande till de negativa sociala och ekonomiska konsekvenserna av restriktionerna. På basis av uppföljningen och bedömningen kan restriktioner avvecklas, bibehållas eller återinföras.

Enligt Institutet för hälsa och välfärds (THL) riksomfattande lägesrapport 2.6.2021 om uppföljningen av hybridstrategin har antalet coronasmittor i Finland hållits på en jämn nivå i maj 2021. Av de nya smittorna konstaterades 27 % hos personer som var i karantän då smittan diagnostiserades. Andelen smittor från utlandet utgjorde 7,5 % av alla nya smittfall. De fortsatta smittorna som orsakades av dessa utgjorde 0,7 % av alla smittfall. Av smittorna från hemlandet kunde smittkällan identifieras i 70 % av fallen. Då rapporten publicerades var det uppskattade effektiva smittsamhetstalet 0,75–0,95 (90% konfidensintervall). Alltjämt har man gått flitigt på coronavirustest, och covid-19-fallens andel av de testade proven har minskat. Vecka 21 uppgick andelen till 0,7 %. Den låga procentuella andelen positiva prov innebär att smittorna som cirkulerar bland befolkningen alltjämt upptäcks på ett effektivt sätt. Antalet patienter som vårdades på avdelningarna inom den specialiserade sjukvården och primärvården varierade i maj, men antalet patienter har minskat i maj. Också antalet intensivvårdspatienter har minskat. Det finns stora skillnader i epidemiläget mellan olika områden. I merparten av områdena

diagnostiseras för tillfället få smittor och det epidemiologiska läget är lugnt. I vissa områden har lokala smittkluster medfört en plötslig försämring av det regionala läget och ökat antal smittor, och på motsvarande sätt har läget i vissa områden lugnat sig snabbt då man har fått epidemin under kontroll. I hela landet har cirka 54 % av alla som har fyllt 16 år fått en vaccindos.

En del mutationer av viruset, virusvarianterna, avviker till sina egenskaper från den tidigare virusstammen. För närvarande cirkulerar flera olika coronavirusvarianter globalt. En del av dem sprids snabbare än tidigare varianter. Virusvarianter identifieras genom sekvensering, det vill säga genom att fastställa hela eller en del av virusets arvs massa. Bland samtliga coronavirusfynd i Finland väljs varje vecka ett urval för sekvensering genom vilken man kan bedöma läget på olika håll i Finland. I sekvenseringen har man enligt THL i Finland fram till den 2 juni 2021 konstaterat totalt 7 931 fall orsakade av virusstammar som märkbart modifierats, så kallade oroväckande coronavirusvarianter (variant of concern, VOC), av vilka 6518 är Alfa-varianten (B.1.1.7 den brittiska virusvarianten), 1319 Beta-varianten (B.1.351 den sydafrikanska virusvarianten), 2 Gamma-varianten (P.1 den brasilianska virusvarianten) och 92 Delta-varianten (B.1.617.2 den indiska virusvarianten). Man kan förebygga spridningen av virusvarianterna med samma metoder som smittan av coronaviruset som förekom tidigare.

Det epidemiologiska läget i sjukvårdsdistriktets område och erhållna sakkunnigutlåtanden

Regionerna ger varje vecka under ledning av sjukvårdsdistrikten sina egna helhetsbedömningar av epidemiläget. Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikts område har den 7 juni 2021 gått från epidemins samhällsspridningsfas tillbaka till accelerationsfasen enligt hybridstrategin.

I kommunernas områden i Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt var incidensen 37,7 / 100 000 / 14 dygn enligt uppgifter från den 7 juni 2021, och andelen positiva prov under den senaste veckan utgjorde 0,4 %. Behovet av sjukhusvård för covid-19-patienter har varit litet. En del av smittkedjorna i området är kopplade till deltavarianten som smittar lätt, vilket har orsakat ytterligare krav bland annat för hur man ska skydda sig inom hälso- och sjukvården. I området gäller fortfarande i stor utsträckning av sjukvårdsdistriktet utfärdade rekommendationer om hälsosäkerhet.

Slutsats

Syftet med regionförvaltningsverkets begränsande beslut är att så som det föreskrivs i 1 § i lagen om smittsamma sjukdomar förebygga att

sjukdomsläget förvärras. Risken för massexponeringar och för att covid-19-smitta sprids är särskilt stor i alla situationer med stora folksamlingar där personerna kan råka i närkontakt med varandra. Därför är det nödvändigt att vidta åtgärder för att bekämpa smittor i offentliga tillställningar och allmänna sammankomster.

Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finlands beslut gällande kommunernas områden inom dess verksamhetsområde grundar sig på den nuvarande helhetsbedömningen av det regionala läget, där man har bedömt de regionala faktiska konsekvenserna av covid-19 för folkhälsan och utöver Institutet för hälsa och välfärds sakkunskap även har beaktat de regionala myndigheternas synpunkter samt social- och hälsovårdsministeriets styrning om behovet av begränsningsåtgärder. Vid prövningen av åtgärderna har man beaktat att beslutet har konsekvenser för samhället, ekonomin, näringslivet och grundläggande fri- och rättigheter. Med det här beslutet begränsas verksamheten dock endast till den del det är nödvändigt tanke på att det epidemiologiska läget i distriktet är accelererande och osäkert.

På riksnivå har covid-19-läget som helhet sett mattats av betydligt fram till sommaren och största delen av områdena befinner sig redan stabilt på epidemins basnivå. Man kan dock inte bortse från hur modifierade virusvarianter påverkar spridningen av smitta och behovet av restriktioner. Tack vare de tillsvidare rätt strikta gränsrutinerna i Finland är det troligt att man hittar åtminstone vissa muterade virusvarianter med utländskt ursprung snabbare än tidigare och att spridningen av dem bland den finska befolkningen därigenom kan dämpas. Vaccinationstäckningen bland den del av befolkningen som har störst risk att drabbas av en svår form av covid-19 är mycket god, och vaccineringarna framskrider också i övrigt som planerat. Årstidsvariationen som är typisk för luftvägsinfektioner verkar också före sommarmånaderna ha bidragit till att minska antalet covid-19-smittor och virusets smittbarhet.

Inom Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt har incidensen av covid-19 snabbt minskat och epidemiläget verkar mattas av bra. Eftersom nya smittor kopplade till tidigare smittfall ändå kan uppstå med så mycket som två veckors fördröjning är det för att säkra läget fortfarande nödvändigt att utöver övriga åtgärder förlänga begränsningarna som rör offentliga tillställningar och allmänna sammankomster.

På grund av orsakerna ovan är det nödvändigt att med det här beslutet förlänga sammankomstbegränsningarna för offentliga tillställningar och allmänna sammankomster i kommunernas områden i Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt. Detta för att förebygga mer omfattande

spridning av coronaviruset, för att skydda riskgrupper och trygga kapaciteten inom hälso- och sjukvården. När den lokala situationen kräver det är det möjligt att genom kommunala beslut skärpa eller komplettera de begränsningar som regionförvaltningsverket fattat beslut om. Om det epidemiologiska läget i regionen eller den riksomfattande bedömningen av behovet av restriktioner väsentligt förändras gör regionförvaltningsverket en ny bedömning av beslutet att begränsa sammankomsterna.

På basis av det ovan konstaterade är det här beslutet nödvändigt för att hindra att den smittsamma sjukdomen sprids i kommunernas områden i Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt.

TILLÄMPADE BESTÄMMELSER

Lagen om smittsamma sjukdomar (1227/2016) 1 §, 8 §, 58 § och 91 §

Statsrådets förordning om smittsamma sjukdomar (146/2017) 1 § och 5 §

SÖKANDE AV ÄNDRING

Enligt 90 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar kan detta beslut överklagas genom besvär hos Vasa förvaltningsdomstol på det sätt som föreskrivs i lagen om rättegång i förvaltningsärenden (808/2019). En besvärсанvisning är bifogad.

VERKSTÄLLANDE

Med stöd av 91 § 1 mom. i lagen om smittsamma sjukdomar verkställs detta beslut omedelbart trots eventuellt överklagande.

YTTERLIGARE INFORMATION

Ytterligare information ges vid behov av regionförvaltningsöverläkare Laura Blåfield, tfn 0295 018 587, laura.blafield@rfv.fi.

Överdirektör

Marko Pukkinen

Regionförvaltningsöverläkare

Laura Blåfield

BILAGOR

Bilaga 1, Institutet för hälsa och välfärds och undervisnings- och kulturministeriets anvisningar 31.5.2021 för att förhindra coronavirussmitta vid offentliga tillställningar, vid allmänna sammankomster och vid användningen av offentliga lokaler

Bilaga 2, kommunerna inom Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt

DISTRIBUTION OCH PRESTATIONSavgift**Beslutet delges genom offentlig delgivning**

Delgivningen av detta beslut sker genom offentlig delgivning. Beslutet hålls till påseende vid Regionförvaltningsverket i Västra och Inre Finlands huvudkontor i Vasa till och med 22.6.2021. Ett meddelande om att beslutet finns till påseende har publicerats i det allmänna datanätet på regionförvaltningsverkets webbplats www.rfv.fi.

Delfåendet av detta beslut anses ha skett den sjunde dagen efter att ovan nämnda meddelande har publicerats på regionförvaltningsverkets webbsidor.

För kännedom

Kommunerna och samkommunerna i Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikts område

Mellersta Österbottens social- och hälsovårdssamkommun

Miljö- och hälsoskyddets tillsynsenheter inom Mellersta Österbottens sjukvårdsdistrikt

Polisinrättningen i Österbotten

Räddningsverken i Mellersta Österbotten och Jakobstad

Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården

Institutet för hälsa och välfärd

Social- och hälsovårdsministeriet

Undervisnings- och kulturministeriet

Statsrådets kansli, kommunikationsavdelningen

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata

Avgiftsfritt